

El que més em va impressionar van ser els peus. Només tenia ulls per als peus. Petits com de criatura, però molt vells. La meva àvia s'havia tret les sabates, cosa que no li havia vist fer mai, i havia posat els peus a sobre la taula, al costat d'una tassa d'herbes a mig beure, i la visió d'aquells peus em va fer un no sé què, entre angúnia i vergonya. Tenia el cap decantat i semblava que dormia, però alguna cosa no em va quadrar, i en comptes de deixar-la dormir me li vaig acostar i li vaig tocar el braç. Àvia, li vaig dir, però la vaig trobar tan freda, tan gelada, que vaig fer un xisclet i vaig caure de cul al sofà. Aquell tacte no s'assemblava a res que hagués tocat mai, perquè mai no havia tocat cap mort i perquè el tacte de la pell dels morts no es pot comparar amb cap altra cosa. Perquè la meva àvia no dormia: era morta. Em vaig quedar mirant-la amb la pell de gallina, tot suat, pensant que havia de fer alguna cosa però clavat allà, sense poder-me moure. Fins que el gat va pujar a sobre la taula i li va olorar un peu, i això em va fer reaccionar: el vaig agafar a coll d'una revolada, em vaig tancar a la cuina i vaig aconseguir, amb dificultat, perquè els dits em tremolaven, marcar el número de la meva mare i dir-li amb un fil de veu, que quasi no em sentia, que vingué de seguida perquè em semblava que l'àvia s'havia mort.

A sobre el marbre, al costat de la nevera, hi havia un entrepà embolicat i dos croissants que la meva àvia havia anat a buscar al forn a primera hora, per a mi, perquè cada dia em feia l'esmorzar. Vaig entreobrir la porta i la vaig tornar a mirar. De veritat era morta? El cor m'anava com un cavall desbocat i em retrunyia a les temples, però encara vaig ser prou lúcida per adonar-me que era l'última vegada que la veia i que li havia de dir que li estava agraït per totes les vegades que m'havia vingut a portar l'esmorzar a l'institut perquè jo, fent l'home, sempre deia que no en volia, i després a mig matí em moria de gana i hauria estat capaç de barallar-me per un trist panet amb embotit. Però sempre, abans que hagués d'arribar a les mans, a la vorera del davant, mirant l'aparador del quiosc perquè no es notés que venia expressament, hi havia la meva àvia amb l'entrepà. Cada dia, des de primer, quatre anys seguits. I em feia vergonya, perquè se suposava que ja érem grans, i tot això, i me li acostava sempre fent el desmenjat i li deia amb la boca petita que no tenia gana, però que vaja, ja que me l'havia portat, me'l menjaria, i li agafava l'esmorzar perdontant-li la vida i sense dir-li mai gràcies ni per equivocació. I si em comprava uns texans la meva àvia ho deixava tot per fer-me la vora i al cap d'una hora ja els tenia a punt. I el plat a taula, sempre, per si hi anava a dinar, i no calia ni que l'avisés, i com que vivíem tan a prop, a vegades, si no m'agradava el que havia fet la meva mare —que cuina fatal— pujava a casa seva a dinar, i ella sempre estava contenta que hi anés. Vaig beure a morro aigua de l'aixeta i em

vaig recordar que feia dies que em demanava que li pugés una garrafa de cinc litres, que li pesava molt, i jo no trobava mai el moment, perquè sempre tinc coses a fer. I ara, veus?, ja no la hi podria pujar, ni podria fer-li cap més favor, i em vaig sentir com un cuc, ingrati i miserable, però ja era massa tard: el que té la mort és això, que ja no hi pots fer res ni pots tornar enrere perquè ja no hi ha repesca. Per això em vaig armar de valor i me li vaig acostar a poc a poc, les cames em tremolaven, i me li vaig plantar al davant. Estava tan espantat que fins i tot em va fer l'efecte que s'havia mogut: li volia fer un petó però no em vaig atrevir perquè em feia por que quan la tingués molt a la vora obrís els ulls i m'agafés pel coll, com a les pel·lícules. Ja sé que no diu gaire a favor meu, però estava a punt de pixar-me a sobre de tan impressionat que estava. O sigui que em vaig quedar al seu costat panteixant com un desgraciat, mirant-la de dalt a baix, sense fer res. I de cop, com un flaix, em va venir un pensament: veuré el meu pare. Veuré el meu pare, vaig repetir-me, absolutament xocat. Mirava la meva àvia dels peus fins als cabells, que no sé què l'hi posaven a la perruqueria però se li tornaven liles, i estava tan trasbalsat que la veia borrosa. Vaig tornar-me a tancar a la cuina. No m'ho podia creure: l'àvia era morta i veuria el meu pare; el veuria perquè ella s'havia mort. Al cap de cinc minuts, que em van semblar una eternitat, va arribar la meva mare i una doctora que va dir el que jo ja sabia: que la meva àvia s'havia mort, segurament d'un atac de cor, i sense patir gens.

Aquella tarda i l'endemà vaig haver d'explicar mil vegades com havien anat les coses, però vaig adaptar la meva narració per no haver de dir que, si havia anat a casa l'àvia, era perquè per primera vegada en quatre anys no m'havia portat l'entrepà i m'estava morint de gana. O sigui que deia que vaig sortir de l'institut perquè el dia abans m'havia descuidat un llibre a casa seva que necessitava, i la vaig trobar asseguda a la butaca, descalça i amb els peus a sobre la taula, i em va estranyar molt perquè ella no es descalçava mai, i la vaig cridar i no es va moure i de seguida vaig veure que bla, bla, bla. La meva mare em va donar la seva agenda, m'hi va fer tot de creus i em va dir que anés trucant a tota la família, i als amics, i els digués que l'àvia s'havia mort, i tot això. O sigui que em vaig tancar a l'habitació petita, on l'àvia cosia, per no pensar res i per no veure que venien els de la funerària i se l'enduien; jo, mentrestant, anava fent, concentrat: Hola, sóc l'Adrià, i ells: Hola, Adrià, com estàs?, i jo: Truco perquè l'àvia s'ha mort, i ells: Què dius? Com ha sigut?, i jo vinga explicar un altre cop com l'havia trobada. Vaig poder parlar amb tothom tret de la tieta Ester, la germana petita de la meva mare, que era a l'Índia buscant-se i intentant trobar un sentit a la seva vida i tots aquests rotllos esotèrics que sempre explica la tieta Ester. Mentrestant la meva mare anava d'aquí cap allà frenèticament: sembla mentida les coses que s'han de fer i decidir quan algú es mor, i això que l'àvia sempre deia que ella no donaria cap feina perquè ho tenia tot arreglat.

Quan vaig acabar les trucades estava molt cansat i necessitava estar sol per poder pensar sense interrupcions.